

ДО ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
СЪДИЙСКА КОЛЕГИЯ
ГРАД СОФИЯ

К О Н Ц Е П Ц И Я

**за управление на Районен съд – Търговище,
изготвена от Анета Иванова Петрова – съдия
в Районен съд – Омуртаг,
участник в конкурса за заемане на длъжността
„Административен ръководител – председател“ на
Районен съд – Търговище**

м.юни 2019 година

СЪДЪРЖАНИЕ :

ВЪВЕДЕНИЕ.....	3 стр.
ИЗЛОЖЕНИЕ :.....	3 стр.
I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА.....	3-5 стр.
II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ.....	5стр.
1. Кадрова обезпеченост и организация на правораздавателната и деловодна дейност.....	5-9 стр.
2. Количествени и качествени показатели на правораздавателната дейност на РС – Търговище.....	9-10 стр.
3. Материална обезпеченост и информационно осигуряване.....	11 стр.
III. ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ НА СЪДА В ДЕЙНОСТТА МУ КЪМ МОМЕНТА.....	11-13 стр.
IV. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА СЪДА И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ДОСТИГАНЕ.....	13-19 стр.
ЗАКЛЮЧЕНИЕ.....	20 стр.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА – ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

настоящата концепция е изготвена на основание чл. 194а ал.2 от Закона за съдебната власт и чл. 47 ал.5 т.6 от Наредба №1/09.02.2017г.за конкурсите за магистрати и за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт, и със същата представям на вашето внимание своята визия за управлението на РС – Търговище.

Съобразно структурните изисквания към концепциите за участие в конкурс за избор на административни ръководители в органите на съдебната власт настоящата концепция съдържа: изложение за личната ми мотивация да се включа в обявения с решение по протокол №15/14.05.2019 г. на Съдийската колегия на ВСС конкурс; анализ и оценка на състоянието на РС – Търговище; очертаване на достиженията и проблемите на съда в дейността му към момента; набелязване на цели за развитието му и мерки за тяхното достигане.

I. ЛИЧНА МОТИВАЦИЯ ЗА ЗАЕМАНЕ НА ДЛЪЖНОСТТА

Целият ми стаж като магистрат до момента в размер на 21 години, е положен в РС – Омуртаг, като през първите 5 години съм заемала длъжност „съдия“, в следващите 10 години и 8 месеца съм осъществявала административното ръководство на съда в качеството на административен ръководител в продължение на два последователни мандата и като И.Ф.“Административен ръководител“ в продължение на осем месеца, а след това до момента четири години работя като съдия в същия съд. През така описания стаж съм имала възможността да участвам в дейността на районния съд от две различни позиции, позволяващи натрупване на съответните впечатления, знания и опит. Като съдия съм разглеждала и разглеждам понастоящем всички подсъдни на районните съдилища дела – граждански, наказателни, административнонаказателни и граждански дела по ЗСПЗЗ, чийто ред за разглеждане е по АПК, поради което имам преки впечатления от организацията, движението и деловодния процес на посочените видове дела. В работата си като административен ръководител пряко съм била ангажирана

с решаването на проблеми от управленско и организационно естество като се има предвид липсата на длъжност „съдебен администратор“ и „заместник на адм.ръководител – председател“ в малките районни съдилища, какъвто е ОмРС. В този смисъл съм се занимавала с решаване на въпросите за кадровото обезпечаване на съда от необходимата съдебна администрация, с подбора на добре подготвени и отговарящи на професионалните и етични изисквания съдебни служители, с атестирането на последните и стимулирането им чрез повишаване в рангове; с изграждането на СФУК в ОмРС, съдържаща необходимите вътрешни правила за доброто функциониране на съда, с организацията на активите на съда и тяхната поддръжка, с контрола и разходването на финансовите средства, със засилване ролята на компютрите и електронните системи като подпомагачи и подобряващи работата в съда. Както в работата ми като съдия, но най – вече като административен ръководител, водеща цел за мен винаги е била създаването и поддържането на добър микроклимат сред съдиите и съдебните служители, тъй като намирам това за едно от най-важните условия за спокойна и качествена работа на всеки работещ в тази институция.

По отношение на *личната ми мотивация* за участие в обявения конкурс считам, че всеки един магистрат следва да си поставя цели в професионален план и да се развива кариерно, с което би бил полезен не само за собственото си израстване, но и за системата, в която работи. Дългият период от време, през който съм работила само в една съдебна институция, ме мотивира да предприема промяна, която би се отразила положително на професионалното ми развитие, поставяйки ме пред предизвикателството да работя в нов колектив, но същевременно с колеги, които познавам. Съществен личен мотив за мен е и факта, че живея със семейството си в град Търговище, което би ми позволило да организирам по – добре работния си процес, който към момента включва и ежедневното ми пътуване от град Търговище до град Омуртаг и обратно в продължение на години. Предвид гореизложените данни считам, че с натрупания от мен през годините опит бих могла да допринеса положително за състоянието и развитието на РС – Търговище. Познанията ми върху спецификите на деловодния процес и възникващите проблеми при разглеждането и решаването на различните видове дела, подсъдни на районния съд, биха ми позволили да реагирам своевременно, компетентно и с разбиране на повдиганите от съответното отделение в съда проблеми. Опитът ми като административен ръководител считам, че е изградил у мен подход в отношенията със съдебните служители, изразяващ се в проява на разбиране и реакция към възникналите затруднения, в търсене на действителната причина

за появата им и целящ туширане на напрежение и проблеми в хода на работата.

II. АНАЛИЗ И ОЦЕНКА НА СЪСТОЯНИЕТО НА РАЙОНЕН СЪД – ТЪРГОВИЩЕ

1. КАДРОВА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ И ОРГАНИЗАЦИЯ НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА И ДЕЛОВОДНА ДЕЙНОСТ.

В РС – Търговище към момента са налице щатни бройки за девет магистрати, двама държавни съдебни изпълнители и двама съдии по вписванията. От деветте магистратски щата един е предназначен за длъжността „административен ръководител – председател“ и един за длъжността „заместник на административен ръководител – председател“. Всички щатни бройки за магистрати са заети и към момента съдиите работят при пълен капацитет. Заети са и двете бройки за ДСИ, докато от двете бройки за съдии по вписванията към момента е заета само едната, а другата е свободна поради напускане на титуляра, поради което предстои заемането ѝ след провеждане на съответните конкурсни процедури от министъра на правосъдието. Още от 2015 г. със Заповед № 1/05.01.2015 г. на председателя на ТщРС в Районен съд – Търговище са създадени наказателно и гражданско отделение и е регламентирано движението на книгата, по които се образуват граждански и наказателни дела, поредността на разпределящите съдии, процентите на натовареност на отделните магистрати, определени са графици за открити съдебни заседания и графици за дежурства.

Работещите в РС – Търговище съдии са с много добра професионална подготовка, изградена през годините на положения от тях стаж, за което свидетелстват добрите резултати от инстанционния контрол на актовете им и повишаването им в по – горни рангове, като почти всички те имат ранг „съдия във ВКС и ВАС“. Обособените отделения за разглеждане на граждански и наказателни дела позволяват придобиването на добра специализация в правораздаването по съответния вид дела, а това улеснява подготовката на съдията при разглеждането и решаването на тези дела. Освен в основната си дейност по правораздаване, магистратите от Районен съд - Търговище участват в назначени от председателя комисии и работни групи, които провеждат конкурси за назначаване на съдебни служители, осъществяват атестирането на назначените служители, извършват контрол на определени дейности и функции в съда. Наред с това съдиите

усвършенстват професионалната си подготовка с участие в обученията, организирани от Националния институт на правосъдието, от съдилищата от района на Апелативен съд - Варна и от други неправителствени организации.

Щатната численост на съдебната администрация в Районен съд Търговище през 2018 година е непроменена от три години и включва 26 съдебни служители. Съгласно утвърдения щат на Районен съд - Търговище съотношението съдии (в т. ч. ДСИ и съдии по вписванията) : съдебни служители е 1:2, а съотношението магистрати : съдебни служители е 1:2.89. Нивото на показателя за съотношението между служители спрямо магистрати + ДСИ и СВп е под средното ниво за районните съдилища в областните градове за 2018г., което е 2.12, а нивото на другия показател /служители спрямо магистрати/ е около средното му ниво за районните съдилища в областните градове за 2018г., което е 2.84. Съдебните служители в РС – Търговище са разпределени по длъжности, както следва: административен секретар, главен счетоводител, системен администратор, човешки ресурси, съдебни секретари - 11 служители, съдебни деловодители – 8 служители, призовкар, домакин и чистач.

Понастоящем работата на специализираната администрация не е диференцирана съобразно обособените отделения, като в служба „Деловодство” на Районен съд - Търговище работят пет съдебни деловодители, които обслужват гражданските и наказателните съдебни състави. В служба „Архив” работят две служителки, които освен преките си задължения поемат почти цялата работа по доклад и изпълнение на свършените граждански и наказателни дела, и извършват всички видове справки по предадените от служба „Деловодство” дела, книги и документи. Броят на съдебните секретари съответства на броя на съдиите, което позволява всеки съдебен секретар да работи в екип с определен съдия. Общата администрация се състои от административен секретар, главен счетоводител, системен администратор, човешки ресурси, призовкар - чистач и домакин - шофьор. Понастоящем, мотивирано от недостатъчната щатна численост, е налице възлагане на допълнителни функции на много от служителите. В служба „Регистратура” работи един служител и при негово отсъствие или при по-голяма натовареност същият е подпомаган от служители на служба „Деловодство”. С цел осигуряване на взаимозаменяемост, оптимизиране и равномерно разпределение на работата на съдебните служители от специализираната администрация, на съдебните секретари, работещи със съдиите от гражданското отделение, е възложено да

изготвят изпълнителните листове по подлежащи на изпълнение актове в производствата по чл. 410 и чл. 417 от ГПК. Със същата заповед на съдебните секретари, работещи със съдиите от наказателно отделение, е възложено да подпомагат служби „Архив” и „Бюро съдимост” и заместват при отсъствие титулярните служители. Районен съд Търговище разполага по щат с един призовкар и един призовкар – той и чистач, който щат предвид обема на призовки и съобщения, обслужвания от съда район за връчване и общата площ на съда, е отчетен като крайно недостатъчен. Проведената атестационна процедура през 2018г., при която 15 служители са постигнали оценка „отличен“ и 11 са получили оценка „много добър“, показва достигнато добро професионално ниво на работа на съдебната администрация.

В съда е в сила Стратегия за управление на риска, разработена в съответствие с изискванията на Закона за финансово управление и контрол в публичния сектор, която ежегодно се актуализира. През настоящата и предходната години съдът работи в изпълнение на утвърдения Стратегически план за дейността на Районен съд – Търговище за периода 2017 – 2019 г., въз основа на който се изготвят и утвърждават ежегодни оперативни планове за дейността на Районен съд – Търговище. За доброто управление на съда са утвърдени и се прилагат правила за случайното разпределение на делата; правила за изпращане на призовки и съобщения чрез пощенски адрес по реда на чл. 42, ал. 4 и сл. от ГПК; правила за предоставяне на достъп до обществена информация; правила за връчване на съдебни книжа по граждански и по наказателни дела; правила за публикуване на съдебните актове; правила за изплащане на възнаграждения и разходи на вещи лица, съдебни преводачи и свидетели; правила за работа на съдебните заседатели и т.н. Тези правила в конкретика се доразвиват с издавани от председателя заповеди за детайлно фиксиране задълженията на администрацията и сроковете за тяхното изпълнение. Налице е въведена практика за ежемесечно изготвяне и анализиране на сведения за спазването на процесуалните срокове при разглеждане и приключване на делата, за броя на оставените без насрочване и движение дела, както и на спрените и отложените такива. На основание Вътрешните правила за определяне натовареността на председателя на съда, неговия заместник и на съдиите от Районен съд – Търговище, които са натоварени с осъществяване на организационни функции, както и в случай на предписание на здравните органи е издадена Заповед №417/28.12.2017 г. за годишно разполагаемо време за разглеждане и приключване на делата на отделните съдии през 2018 г. Със Заповед №16/06.01.2017 г. е разпоредено приключването на всяко дело да се отразява

от съдия – докладчика в СИНС, като според показателите към момента на решаването на делото проверява наличието и правилността на статистическия код на делото, въведен при образуването му от разпределящия съдия, въвежда датата на приключване на делото и при необходимост коригира коефициента. В служба СИС действат утвърдените през 2017 г. Вътрешни правила за случайно разпределение на делата в СИС и считано от 19.05.2017 г. всички новообразувани изпълнителни дела се разпределят на принципа на случайния подбор чрез ЦССРД. В съда се използва модул „Съдебни заседатели“ към деловодната програма, чрез който по електронен път на принципа на случайния подбор се определят съдебните заседатели, участващи в делата. С цел усъвършенстване на контролната процедура за гарантиране събирането на всички дължими в полза на бюджета на съда разноски и държавни такси е издадена Заповед № 408/23.10.2018 г., с която е създадена и комисия за периодична проверка на избрани на случаен принцип дела относно съответствието между дължимите суми за деловодни разноски и държавни такси и присъдените такива с постановения съдебен акт.

Със Заповед № 459/30.1.2018 г. са препотвърдени задълженията на съдии и служители в Районен съд – Търговище за попълване електронната папка дело в САС „Съдебно деловодство“ с всички документи, които съществуват в оригиналното дело на хартиен носител, като е разпоредено и обезличаването на всички съдебни актове (вкл. съдебни протоколи), налагащо се от включването на съда в Единия портал за електронно правосъдие. По този начин е организирано поддържането на пълна „електронна папка“ на всяко дело като постъпващите в съда документи от граждани и други институции се сканират и се присъединяват в електронната папка на съответното дело под формата на графично изображение на документа, а „вътрешните“ актове на съда – протоколи, съдебни актове и други, се съхраняват като текстови файлове. В съда са утвърдени и действат Вътрешни правила за въвеждане на данни в Единната информационна система за противодействие на престъпността (ЕИСПП) от служителите на Районен съд - Търговище. Поддържа и електронен регистър на изпълнителните листове, издадени за присъдени суми в полза на съдебната власт.

Съдът поддържа интернет-страница, на която ежедневно се поставя информация за дейността му и незабавно се публикуват постановените съдебни актове при спазване на правилата на Закона за защита на личните данни. Страницата съдържа информация за съдебния район, структурата, съдебни заседатели, вещи лица, график на открити съдебни заседания, част от

вътрешните правила на съда, отчетите за дейността му. Предоставена е пълна информация за контакти със службите, електронния адрес на съда, номерата на банковите сметки, тарифи и образци от документи.

2. КОЛИЧЕСТВЕНИ И КАЧЕСТВЕНИ ПОКАЗАТЕЛИ НА ПРАВОРАЗДАВАТЕЛНАТА ДЕЙНОСТ НА РС – ТЪРГОВИЩЕ – постъпление на дела, срочност на разглеждане, натовареност и резултати от инстанционен контрол на постановените актове.

През 2018 година в Районен съд - Търговище са постъпили за разглеждане общо 3447 дела, от които 2310 - граждански и 1137 - наказателни. В процентно съотношение гражданските дела съставляват 67 % от постъпилите дела, а наказателните – 33 %. Според данните за предходните години през 2017 година в Районен съд - Търговище са постъпили за разглеждане общо 3368 дела, от които 2199 - граждански и 1169 – наказателни, а през 2016 година са постъпили общо за разглеждане 3231 дела, като от тях 1757 са граждански и 1474 – наказателни. При съпоставяне на тези данни следва извода за наложила се тригодишна тенденция за увеличаване постъплението на граждански дела, в това число не само на заповедни производства, но и на делата по общия исков ред. Намаленият общ брой на всички дела се дължи единствено на намаления брой на наказателните дела и най – вече на по – малкото постъпление на АНД по чл. 78а от НК, които от 107 за 2017 г. са само 39 постъпили за 2018 г., както и на намаление на постъплението на НОХД с 18 броя. Същевременно се отбелязва увеличено постъпление броя на АНД по обжалване на наказателни постановления (28 броя). През 2018 година общият брой дела за разглеждане е 3723, от които 272 дела са несвършени от предходния период/7.9 % от всички дела за разглеждане/. От тях 2534 са граждански дела, от които 220 - останали несвършени от предходен период (8.6 %), и 1189 наказателни дела, от които 52 броя останали несвършени от предходен период (4.3 %). При съпоставяне с броя на разгледаните през 2017 година - 3566, и с разгледаните през 2016г. дела – 3487, следва извода за *увеличаване на разглежданите дела в РС – Търговище.*

През 2018 година от общия брой дела за разглеждане са били свършени 3376 дела, от които 2240 граждански дела (88 %) и 1136 наказателни дела (96 %). И тук се установява тенденция на *увеличение броя на свършените дела* спрямо 2017г., когато са били 3294 бр., и спрямо 2016г., когато са били 3289 дела. Увеличеното постъпление предполага до известна степен и увеличаване броя на несвършените дела - 347 дела за 2018г., 272 дела за 2017г. и 198 дела

за 2016г. Причините за това са обичайните за редица съдилища - сроковете за размяна на книжа по ГПК, усиленото постъпление на дела през последните месеци - ноември и декември, което обективно предполага висящността им за следващия отчетен период, липсата в съдебния район на достатъчно специалисти, които може да се ползват за вещи лица, трудностите при призоваване на страни и т.н. От всички свършени за 2018 г. дела в тримесечен срок са приключили общо 3173 дела, или това са 94 % от свършените дела, като за предходната 2017 г. свършените в тримесечен срок дела са били 91.3 %, а за 2016 г. това съотношение е било 88.4 %. Данните показват *бързина в работата* на съдиите.

През 2018 година в съда са се върнали с резултат от инстанционна проверка, обжалвани и протестирани през предходните и през 2018 г., общо 286 дела, от които 178 наказателни дела и 108 граждански дела. От проверените по същество 142 акта по наказателни дела(присъди и решения) 119 са потвърдени изцяло (84 %), 19 броя са отменени изцяло (13 %), от които едно по обективни причини, и 3 са изменени (2 %). От проверените решения по същество на спора по граждански дела, върнали се през 2018 година, 48 са потвърдени изцяло (59 %), 13 решения са отменени изцяло (16 %) поради нарушения на материалния или процесуалния закон, 11 решения (14 %) са отменени частично поради нарушения на материалния или процесуалния закон и 2 решения (2 %) са отменени частично поради невиновно поведение на съда.

Натовареността на съдиите в Районен съд - Търговище по щат за разглежданите дела през 2018 г. е 34.47 дела месечно, при 33.02 дела месечно за 2017 г. и 32.29 дела месечно за 2016 г. Натовареността по щат за свършените дела за 2018 г. е 31.26 дела месечно, при 30.50 дела месечно за 2017 г. и 30.45 дела месечно за 2016 г. Отработените човекомесеци през 2018 година общо за граждански и наказателни съдии са 92.17. От тях 44.43 човекомесеца са отработени от гражданските състави, а 47.83 - от наказателните състави. Действителната обща натовареност по дела за разглеждане за 2018 година е 40.39 дела месечно, при 41.26 дела месечно за 2017 г. и 36.68 за 2016 година. Действителната обща натовареност по свършени дела за 2018 година е 36.63 дела месечно, при 38.11 дела месечно за 2017 г. и 34.60 за 2016 година. Установява се тенденция на *увеличаване на натовареността по щат*, което предвид пълната и реална заетост на щатове за съдии, показва реалното положение на увеличено постъпление на дела. Продължаването на тези тенденции, както е отчетено и в годишния доклад за дейността на съда през 2018г., има опасност да се отрази негативно

както на бързината и срочността, така и най-вече на качеството на правораздаването.

3. МАТЕРИАЛНА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ И ИНФОРМАЦИОННО ОСИГУРЯВАНЕ.

Районен съд - Търговище се помещава на първи и четвърти етаж в сградата на Съдебната палата, където функционират и Окръжен съд – Търговище, Административен съд – Търговище, Окръжна прокуратура – Търговище и Районна прокуратура – Търговище. На първия етаж се помещават службите, които работят с граждани и адвокати, и трите съдебни зали, в които заседават граждански и наказателни състави. На четвъртия етаж са кабинетите на съдиите, административния секретар и съдебните секретари, както и сървърното помещение. Като цяло работните помещения задоволяват нуждите на съда.

Към настоящия момент Районен съд – Търговище почти в пълен обем е обезпечен с необходимия хардуер и софтуер, който се обновява периодично. В служба „Деловодство“ работи програмен продукт САС „Съдебно деловодство“, а в Съдебно - изпълнителна служба се ползва програмния продукт „Съдебноизпълнителна система“, разработена от ЕТ „Темида 2000“, към която е внедрен модул „Регистър на банковите сметки и сейфове“. Въведена е връзка с ЕПЕП(Единен портал за електронно правосъдие). Въведена е процедура за служебно извършване на електронни справки в масивите на НАП за местоработата и осигуряването на гражданите, участващи в съдебния процес. Налице е ИНТРАНЕТ система на съда, в която се публикуват заповеди на административния ръководител, вътрешни правила, решения на ВСС, графици, писма и други документи, касаещи дейността на съдиите и съдебните служители, като по този начин се осигурява по-голяма бързина, ред и прозрачност в работата и ръководството на съда. В Районен съд - Търговище функционират три ПОС – терминални устройства – в служба „Регистратура“ и Бюро „Съдимост“, посредством които на гражданите се осигурява възможност за безналично заплащане на държавни такси и разноски (без такси за обработка на плащанията). Районен съд Търговище е включен в изградения Електронен портал на съдилищата в Апелативен район Варна за отдалечен достъп, имащ за цел да осигури бърз и лесен Интернет достъп за регистрираните потребители до информация за делата в съдилищата.

III. ДОСТИЖЕНИЯ И ПРОБЛЕМИ НА СЪДА В ДЕЙНОСТТА МУ КЪМ МОМЕНТА

Понастоящем в РС – Търговище е създадена добра организация на работа на съдиите и съдебните служители. Съдът е обезпечен кадрово, но тенденцията на увеличено постъпление на дела/предимно ГД/и нарастването на натовареността по щат би могла да доведе до повишено натоварване на работещите в ТщРС съдии и да повлияе негативно на качеството на правораздавателния процес. Положителна за *вътрешния контрол за срочност* на правораздаването е въведената практика за проследяване спазването на сроковете за насрочване на делата, за произнасяне по движението им, за решаването им, както и отчитането на причините за отлагане и спиране на делата. Периодичното обсъждане на данните по тези справки на събрание на съдиите е полезно за подобряване показателите на съда и за своевременно преодоляване на установени проблеми. Ето защо считам, че тази практика следва да бъде запазена.

Отчетената към края на 2018г. недостатъчна щатна численост в съдебната администрация, обуславяща необходимостта от възлагане на допълнителни функции на много от служителите, налага осъществяване на *периодично наблюдение върху натовареността на съдебните служители* и ефективното изпълнение на допълнителните функции, които съвместяват в определени периоди с основните си такива. Този мониторинг би дал възможност да се прецени налице ли е необходимост от увеличение на щатната численост на администрацията или какъв точно да бъде начина на разпределение на допълнителните функции между служителите без това да доведе до прекомерното им натоварване.

Особената важност на прецизното събиране на държавните такси по съдебните дела определя като необходима и целесъобразна въведената в РС – Търговище процедура за проверка от комисия на дела, избрани на случаен принцип, за съответствието между присъдените със съдебните актове такси и дължимия размер на последните съгласно тарифите, регламентиращи таксите по съдебни дела. Считам, че за пълно гарантиране законосъобразното начисляване на таксите и съобразно принципа за *финансовата дисциплина*, този контрол следва да обхване всички свършени през съответната година дела.

Добрата *техническа обезпеченост* на съда следва да бъде проследявана чрез контроли, възложени и осъществявани от определени съдебни

служители, като при предстояща нужда от подмяна на офис техника, заявяването да става своевременно без да се допуска негативен ефект върху нормалното протичане на работния процес. Предвид направените до момента ремонти на помещенията в съда, последният разполага с добре оборудвани и достатъчни като брой за работещите в него кабинети. Следва да се прави периодично обследване на работните условия и при установена нужда или предписания от службата по трудова медицина да се предприемат действия по *обновяване на обзавеждането и подобряване на материалната среда* в тези помещения.

IV. ЦЕЛИ ЗА РАЗВИТИЕТО НА СЪДА И МЕРКИ ЗА ТЯХНОТО ДОСТИГАНЕ

При създадената добра организация в РС – Търговище целите за развитието на институцията занаяпред следва да се базират на постигнатото до момента и да водят до надграждането му, както и да бъдат съобразени с новите предизвикателства, които се поставят пред органите на съдебната власт. Главната задача пред една съдебна институция, чиято основна дейност е правосъдието, е да осигурява **качествено, безпристрастно, независимо и справедливо правораздаване**. В този смисъл считам, че основните цели, които е необходимо да бъдат следвани, са свързани с осигуряване на качество и бързина на правораздаването, с гарантиране на независимостта на съдебната институция в лицето на работещите в съда съдии и съдебни служители и повишаване на общественото доверие в съда, с въвеждане на електронното правосъдие, балансирано прилагане на съдийското самоуправление, добра финансова дисциплина, разширяване параметрите на медийната политика, акцентирание на формите на вътрешна комуникация. На база придобитият от мен до момента административен опит считам, че одобрените правила и процедури, осигуряващи постигане на набелязаните цели, следва да бъдат подлагани на непрекъснат мониторинг, резултатите от който да бъдат анализирани и оценявани с оглед предприемане на адекватни мерки за успешното реализиране на тези цели.

Бързината и качеството на правораздаването са двата най – важни показатели за дейността на една съдебна институция като съотношението между тях следва да е балансирано без да се дава приоритетно значение на единия за сметка на другия. Обезпечаване доброто ниво на показателя „бързина на правораздаването“ би се постигнало с извършването на периодичен и последователен мониторинг върху спазване сроковете за образуване, насрочване, разглеждане и решаване на делата в законовите и

инструктивни срокове, върху честотата и причините за отлагане на делата, върху статуса на спрените дела, за броя и причините за възобновяване на гражданските дела. Показателят „качество на правораздаването“ също следва да се проследява периодично чрез извършване на анализ на резултатите от инстанционния контрол на делата. Направените анализи на двата показателя следва да се подлагат на периодично обсъждане от общото събрание на съдиите, за да може своевременно да се вземат мерки за преодоляване на причините, водещи до влошаване нивата на тези показатели. Наред с това на обсъждане и преценка следва да се подлагат и взаимно противоречивите актове по идентични казуси, постановени от различни състави на съда, като без да се влияе по някакъв начин върху вътрешното убеждение на съдията, да се постигне до възможното ниво уеднаквяване на съдебната практика на съда по съответните дела. Последното е фактор, който неминуемо влияе върху общественото доверие към съдебната система. Предоставянето на качествено и справедливо правосъдие предполага осъществяването му от *добре подготвени теоретично и практически магистрати*. Предвид посоченото при анализа на дейността на РС – Търговище, че съдиите в този съд отбелязват много добри резултати в своята работа, считам, че с оглед постоянно обновяващата се нормативна уредба и развиваща се съдебна практика, е необходимо те да участват в професионални обучения, които да повишат тяхната специализация и професионална компетентност. За поддържане на добрата професионална подготовка на съдиите намирам за необходимо и провеждането на периодични срещи за обсъждане на постановените от ВКС и ВАС тълкувателни решения и постановления, като обменът на мнения между съдиите би довел до установяването и на стабилна практика на съда по съответните теми. Необходимостта от поддържане и подобряване на *професионалната подготовка се отнася и за съдебните служители*, които при ежедневния си пряк контакт с гражданите следва да имат не само добри познания относно материята, с която е работят, но и да имат изградени умения за работа с граждани, защото проявеното от служителите отношение към влизашите в съда лица е съществен фактор, влияещ върху обществената оценка на съдебната система. Ето защо намирам, че предвид достатъчната кадрова обезпеченост на РС – Търговище, съдиите и съдебните служители имат възможността и следва да се включват в планираните обучения. Като част от съдения състав по наказателни дела, *съдебните заседатели* също следва да бъдат подготвени добре за изпълняваната от тях функция. С оглед това намирам за удачно организиране на срещи между съдиите, разглеждащи наказателни дела, и съдебните

заседатели поне един път годишно, на които ще има възможност да бъдат поставени и обсъждани въпроси, касаещи нормалното протичане на съдебните заседания/навременно явяване на съдебните заседатели, поведение в съдебната зала и др./. Предвид съдържащата се в ГПК и НПК възможност кметове на малки населени места да извършват *връчване на призовки и съобщения по съдебни дела*, и с оглед липсата на теоретична и практическа подготовка на тези лица за извършване на тази дейност, намирам за необходимо организирането и провеждането на обучителни срещи, на които съдии и съдебни служители ще запознаят посочените лица с особеностите по връчване, оформяне и връщане на призовките по двата основни вида дела – граждански и наказателни. Провеждането на такова обучение според мен е необходимо за обезпечаване на бързината и качеството на правораздавателния процес, тъй като ненадлежащото оформяне на призовките налага повторни опити за уведомяване във времето, а и би могло да се превърне в процесуално нарушение, ако не е поправено своевременно.

Независимостта на съдебната институция се определя от стила на работа и поведение на съдиите и съдебните служители. За съдиите е важно да бъдат обезпечени условията, при които те могат да правораздават обективно въз основа на закона и съобразно събраните по делото доказателства, без възможност за оказване на външно влияние върху тях. В този аспект от съществено значение е създаването на максимални гаранции за *разпределение на делата на случаен принцип* чрез актуализиране на действащите в съда вътрешни правила, регулиращи този процес, съобразно влезлите в сила изменения на процесуалните закони и след прецизното категоризиране на съответните групи дела и на конкретните хипотези на участие на съдиите, според съответните опции за разпределение, заложи в ССРД. Качествената работа на съдебните служители също изисква спокойна работна обстановка за изпълнение на възложените им служебни задачи. Именно за това считам, че в работата на съда следва да са налице и да се спазват ясно разписани правила за подбор на съдебни служители, които да бъдат назначавани и впоследствие атестирани само с оглед на своите професионални умения и етично поведение. Създаденият екип от професионално подготвени и мотивирани съдии, от съдебни служители с необходимия за съответните длъжности потенциал и с проявявано от тях етично отношение към колеги и граждани, е гаранция за поддържане и *повишаване на общественото доверие към съда*. Отношението на гражданите към съда при прекия му досег с тази институция се определя не само от постановените актове на магистратите, но и от отношението и компетентността на съдебните служители. В този аспект

намирам за необходимо осъществяването на „обратна връзка“, при която идващите в съда граждани да имат възможността да изразят своето мнение от обслужването и проявеното към тях отношение. Удачна форма за прилагане на тази възможност е предоставянето на анкетни листи на гражданите, в които анонимно чрез предварително зададени въпроси и възможни отговори те да дадат своята оценка за нивото на административното обслужване по показателите бързина, качество, етично отношение. Обсъждането на събраните анкетни листи от административния ръководител и служителите на ръководни длъжности би създало представа за *качеството на предоставяното административно обслужване* и би позволило набеязване на адекватни мерки за подобряването му.

Електронното правосъдие представлява комплекс от финансови, организационни, технологични, образователни и нормативни мерки, целящи ефективното използване на въведените информационни и комуникационни технологии в съдебната система и даващи възможност на гражданите да упражняват своите процесуални права в електронна форма, а на органите на съдебната власт да извършват удостоверителни изявления, да издават своите актове в електронна форма, както и да се обменят електронни документи между различните участници в системата на правосъдието. Регламентацията на същността и обхвата на електронното правосъдие е в Глава осемнадесета "А" на ЗСВ - „Удостоверителни изявления и процесуални действия в електронна форма“ и в издадените въз основа на ЗСВ наредби на ВСС. В изпълнение на идеята за електронно правосъдие е създадения Единен портал за електронно правосъдие, участник в който е и РС-Търговище. Сканирането и включването на всички подавани от страните по делото документи и на издаваните от съда такива /протоколи и съдебни актове/ е предпоставка за улесняване на гражданите във времево и финансово отношение при получаване на копия от тези документи и при информиране за хода на делата. Считаю, че за създаването на пълна електронна папка по наказателните дела от общ характер, АНД по чл. 78а НК и някои частни наказателни дела е необходимо да се осигури и възможност за включване на материалите по досъдебните производства в електронната папка на делото. И за разлика от гражданските дела, материалите по които постъпват директно в съда и сканирането им с цел включване в електронна папка може да стане само в съда, то при посочените наказателни дела с проведено ДП следва да се обсъди оперативно съвместим вариант за изготвяне на пълна електронна папка на материалите от досъдебното производство още докато делото е в досъдебна фаза, и за последващо осъществяване на обмен на тази електронна

папка между Районна прокуратура и Районен съд. Включването на досъдебните производства в електронното дело не само ще реализира в пълнота изискването за идентичност между книжното и електронното дело, но и ще улесни достъпа на страните до същото, доколкото към момента съдебните служители отделят значително време по намиране и отделяне на исканите от страните като преписи документи, за тяхното копиране или сканиране с оглед предоставяне на поискалата ги страна. Въпросът за електронен обмен на документи стои и по отношение на административните преписки и административнонаказателните преписки, които се прилагат към жалбите срещу актове по ЗСПЗЗ, респ. към жалби срещу наказателни постановления. Улесняващо за съдебната администрация би било изпращането по електронен път при наличие на оперативна съвместимост и при условията на информационна сигурност на тези преписки, които в определени случаи са обемисти и отнемат немалък времеви и човешки ресурс за сканиране и включване в електронната папка на съдебното дело. Поради все по – разширяващата се практика страните по дела да търсят информация за резултата от делото чрез достъп до централния регистър на обявените съдебни актове и до регистъра на интернетстраницата на съда, намирам за особено важно осъществяването на подходящ контрол върху навременното публикуване на съдебните актове по решаване на делата в посочените регистри. Считам, че предстоящите етапи на въвеждане на електронното правосъдие, изискват полагането на адекватни и своевременни усилия чрез използване на необходимите финансови и технически ресурси за цялостното реализиране на този процес.

Осъществяването на *финансовото управление и контрол* в съда следва да е съобразено с принципите за законосъобразност, добро финансово управление и прозрачност. Разходването на бюджетните средства следва да се извършва при строго спазване на финансовата дисциплина. В този смисъл следва в действащата СФУК да бъдат разписани и актуализирани правила, които ще гарантират икономичност и ефективност на бюджетните дейности, опазване на наличните активи, сигурност на информацията, като се предвидят и превантивни контролни механизми срещу нередности в процеса на планиране и разходване на бюджетните средства. Динамиката на процесите, протичащи в съдебната система, налагат периодично актуализиране на тези правила и тяхното постоянно наблюдение, оценка и анализ.

Формата на *съдийско самоуправление*, което получи своята законова регламентация в действащия ЗСВ, е израз на демократично управление на

една съдебна институция. Освен изрично изброените в чл. 79 ал.2 т.1-9 ЗСВ правомощия на общото събрание на районния съд, е важна и визираната в чл. 79 ал.2 т.10 ЗСВ възможност председателя на съда да предлага на общото събрание на съда да разглежда и други въпроси. Считам, че именно в хода на **дискусията между съдиите** може да се постигне вземането на **едно добро консенсуално и изпълнимо решение**, което е условие за адекватно реагиране от страна на административния ръководител по съществуващия проблем. Ролята на общото събрание на съда се изразява с своеобразно участие на съдиите в управлението на съда и в споделяне на това управление с председателя, чиято фигура именно в такъв формат се характеризира като „пръв между равни“. Необходимо е председателят да залага на **диалога и добрата информираност** на съдиите по подлежащите на решаване задачи, което би осигурило генерирането на компетентно и полезно решение по въпроси, отнасящи се до администрирането на определени дейности в съда. Същевременно считам, че административният ръководител не следва да ползва процедурата на съдийско самоуправление като заместител на отговорностите, които той следва да поеме и носи в това си качество. Именно негова е ролята да дава насока в управлението на съда и върху него е тежестта да направи преценката кое решение на проблема защитава в пълна степен интересите на институцията във финансов, кадрови и чисто организационен план.

РС – Търговище има утвърдена през 2018г. *медийна политика*, обективизирана във Вътрешни правила за работа с медиите, в които разписаните процедури за контакт с медиите са базирани на изискванията и принципите за точност и юридическа издържаност, достоверност и пълнота на информацията, отговорност и прозрачност, зачитане правата на страните в съдебния процес, защита на личната информация, етичност, равнопоставеност и безпристрастност към представителите на различните медии, уважение към професионализма на работещите в съдилищата. Считам, че осъществяваният от органа на съдебна власт медиен контакт с обществото е особено важен за повишаване доверието на последното към съдебната система и за избягване на създаването на неправилни представи у гражданите за дейността на съда, които представи чрез генерализирането им формират и негативни нагласи към цялата съдебна система. Ето защо, въпреки ангажираността на административния ръководител и ръководните длъжности в администрацията с преките, отнасящи се до вътрешната организация на съда въпроси, считам за наложително да се отдели необходимото внимание на правилното информиране на гражданите за работата на съда изобщо и по

конкретни случаи, чрез редовното провеждане на инициативата „Ден на отворените врати“, чрез участие на съдиите в обучителни програми, целящи повишаване правната култура на различни възрастови групи в обществото и познанията им за ролята и функциите на отделните органи на съдебната власт, чрез оповестяване на интернетстраницата на съда на важни за обществения интерес факти от дейността на съда, както и на обективно изготвени от медиите публикации за работата на РС - Търговище.

Наред с външната комуникация на съда, осъществявана чрез медиите, считам че друга не по – малко важна цел е поддържането на необходимото ниво на *вътрешната комуникация* в съда, а така също и на контактите между съда и другите съдилища в съдебния район. Провеждането на **ежемесечни срещи на съдебните служители, съдиите, ДСИ и съдиите по вписванията** е практика, която позволява осъществяването на **бърза обратна връзка**, при която ръководството на съда ще може да се информира за евентуално възникнали затруднения при изпълнение на издадени заповеди, както и за необходимостта от разписване на конкретни правила. Тези срещи биха изградили способност у съдебните служители да изразяват открито мнението си по въпроси от организационно и комуникативно естество и биха им осигурили възможност да бъдат изслушвани от ръководството и съдиите в съда. Водещо намерение за мен е чрез провеждане на **открит и конструктивен диалог между съдиите и съдебните служители** да се постигне и приложи на практика в нейната пълнота идеята за „работа в екип“, при която усилията на всички ангажирани с основната дейност на съда – правораздавателната, биха били насочени ползотворно към реализиране на поставените стратегически цели пред институцията. В стажа си като административен ръководител на ОмРС съм прилагала на практика **анкетирането** като форма на получаване на мнението на всички съдебни служители по въпроси относно оценката на определени дейности в съда и относно нормалното протичане на отношенията между ръководните длъжности в администрацията и останалите съдебни служители. Този опит е създал у мен убеждението, че под формата на анонимна анкета служителите се мотивират да изразяват свободно и независимо своето реално становище по тези въпроси. Последното дава възможност на ръководителя да изгради ясна представа за микроклимата в съда и за действителното прилагане на съответните работни процедури, вместо да се ограничава, базирайки се на изолиран контакт само с ръководните длъжности в администрацията. Същевременно тази форма на общуване със съдебната администрация засилва усещането на съдебните служители за съпричастност към

организиране и управление на дейностите в съда. Намирам за полезно с цел уеднаквяване на съдебната практика в района организирането на периодични срещи между съдиите от РС – Търговище и съдиите от РС – Омуртаг и РС – Попово, както и с участието на съдии от ОС – Търговище и АдМС - Търговище, като такива срещи следва да се провеждат поне два пъти годишно. Полезно би било и организиране на съвместни обучителни семинари и със съдии от районни съдилища извън района на ОС – Търговище, което би дало възможност за обмен на добри практики между съдиите.

УВАЖАЕМИ ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ,

В заключение искам да обобщя, че доброто управление на съда следва да е съобразено с принципите за независимост, отчетност, прозрачност, диалогичност и ефективност. Посредством поддържане на добър вътрешен диалог с работещите в съда и на балансирано общуване с институциите, с които съдът е свързан при функционирането си, с ясна отчетност на извършеното в дейността на съда и с отстояване на независимостта на всеки един магистрат и на съдебната институция, може да се гарантира ефективното съществуване на един районен съд. Разписването на ясни правила, уреждащи важните за съда дейности, и периодичното актуализиране на същите, е условие за нормалното и предвидимо функциониране на институцията, за своевременно реагиране на възникналите проблеми в работния процес и за обезпечаване на основната дейност на съда с нужните за това ресурси. Поставянето на ясно дефинирани цели пред съда осигурява прозрачност на управлението му. Постоянният мониторинг на разписаните и действащи в съда работни процедури, и непрекъснатата отчетност, съчетана с конструктивна комуникация със съдиите и съдебните служители, считам, че биха дали възможност РС – Търговище да продължи дейността си като една ефективно работеща съдебна институция.

С УВАЖЕНИЕ .

Анета Петрова